

Jätetilasto 2017

Yhdyskuntajätteet

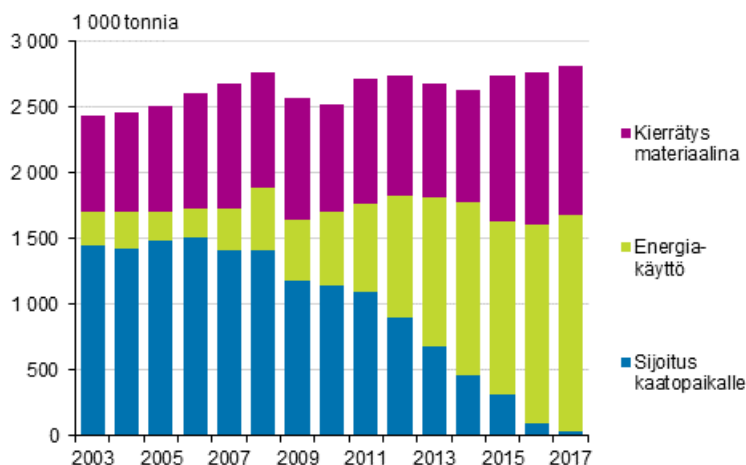
Yhdyskuntajätteiden määrä ei ole kasvanut paljoakaan ja hyödyntäminen on korvannut kaatopaikkasijoittamisen

Korjattu 11.1.2019. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

Vuonna 2017 yhdyskuntajätteiden kokonaismäärä oli **2 811 589** tonnia. Määrä on pysynyt samalla tasolla kuin muutamana edellisenä vuonna.

Yhdyskuntajätteiden sijoittamista kaatopaikoille on vähennetty voimakkaasti viime vuosina vallinneen suuntauksen mukaan. Vuonna 2017 enää noin prosentti yhdyskuntajätteestä sijoitettiin kaatopaikoille. Tilalle on tullut jätteiden hyödyntäminen: aiemmin kaatopaikalle sijoitetun jätteen hyödyntämisestä kilpailevat sekä energiantuotanto että materiaalina hyödyntäminen. Yhdyskuntajätteen energiana hyödyntäminen on ollut viime vuosina vallitsevin hyödyntämistapa.

Yhdyskuntajätteiden määrä käsittelytavoittain vuosina 2003–2017 (Korjattu 11.1.2019)

Yhdyskuntajätteen käyttäminen polttoaineena taajamien kaukolämmön tuotannossa on vakiintunut ja sen rooli siinä on kasvanut. Energiahyödynnettyjen yhdyskuntajätteiden sisältämät eloperäiset jakeet hillitsevät myös kasvihuonekaasupäästöjä, mikäli niillä korvataan fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Erilliskerättyjen yhdyskuntajätteiden määrä kasvanut

Yhdyskuntajätteitä on päätynyt hieman aiempaa vähemmän materiaalikohtaiseen erilliskeräykseen ja sitä kautta kierrätykseen. Kuitenkin myös energiahyödyntämistä varten kerätään ja erotellaan muusta yhdyskuntajätteestä erilleen muovi, puu- ja paperi- sekä kartonkipitoisia sekajakeita. Jos lasketaan yhteen kierrättämistä sekä energiahyödyntämistä varten erilliskerätyt tai erotellut jätejakeet, niin sekajätteestä hyödynnettäväksi eroteltujen jätteiden määrä on kasvanut.

Vuonna 2017 yhdyskuntajätteistä hyödynnettiin noin 99 prosenttia, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Materiaalihyödyntämisen osuus laski 41 prosenttiin, mutta energiahyödyntämisen osuus kasvoi 58 prosenttiin. Erityisesti kuitupakkausten ja muun keräyskuidun materiaalihyödyntämisaste on korkea. Biojätteestä suuri osa kompostoidaan tai mädätetään, yhteensä noin 370000 tonnia. Mädätysjäännös käytetään maanparannusaineena tai viherrakentamisessa, kuten kompostimultakin.

Yhdyskuntajätteiden kokonaismäärä asukasta kohti vakiintunut

Yhdyskuntajätteiden määrän kasvu on viime vuosina tasaantunut, määrän vaihdellessa 2,7 ja 2,8 miljoonan tonnin välillä. Asukasta kohti laskettuna määrä on vakiintunut noin viiteensataan kiloon vuodessa. Vuonna 2017 suhde **kasvoi** muutaman kilon edellisestä vuodesta, ollen **510** kiloa asukasta kohti.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajätekertymä 2017, tonnia (Korjattu 11.1.2019).....4

Laatuseloste: Jätetilasto.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajättekertymä 2017, tonnia (Korjattu 11.1.2019)

Korjattu 11.1.2019. Korjatut luvut on merkitty punaisella.				
Jätelaji	Jätemäärä	Kierrätys materiaalina	Energiäkäyttö	Sijoitus kaatopaikalle
Sekajäte yhteensä	1 211 364	4 331	1 191 827	15 206
Erilliskerätyt yhteensä, josta	1 433 168	1 127 275	301 465	4 428
Paperi ja kartonkijäte	507 710	469 105	38 605	0
Biojäte	390 780	351 695	37 569	1 516
Lasijäte	74 842	74 790	0	52
Metallijäte	156 096	156 096	0	0
Puujäte	39 584	137	39 445	2
Muovijäte	35 152	13 667	21 060	425
Sähkö- ja elektroniikkaromu	54 086	54 086	0	0
Muut erilliskerätyt	174 918	7 699	164 786	2 433
Muut ja erittelemättömät	167 057	8 527	152 262	6 268
Kaikki yhteensä	2 811 589	1 140 133	1 645 554	25 902

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsitteeltävään mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla osoitteessa

<http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index.html>. Jätteen käsittelyä kuvaavia R ja D – koodeja käytetään direktiivin 2008/98/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon VAHTI/YLVA - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittämisestä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI/YLVA -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti YTV-alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määristä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä tuottajavastuuorganisaatioiden kautta. Jätteen käsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI/YLVA-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston mittausjakso on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Yhdyskuntajätetilaston sisältämät sähkö- ja elektroniikkaromun sekä pakkausjätteiden määrät poikkeavat tuottajavastuuraportoinnin kokonaisjättemäärästä jonkin verran käsitteellisistä sekä tiedonkeruumenetelmien eroista johtuen. Tilastotietoja voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen julkistamiskalenterista verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa osoitteessa <http://www.stat.fi/til/jate/index.html>. Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Yhdyskuntajätteeksi katsottavien tukku- ja vähittäiskaupan jätteiden osalta tilastointi on tarkentunut vuoden 2015 tiedoista lähtien, mikä lisää yhdyskuntajätteiksi luokiteltujen jätteiden kokonaismäärää sekä vaikuttaa eri käsittelymuotojen välisiin suhteisiin. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta (Manual on waste statistics), joka on saatavilla verkkosivulla osoitteessa

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/592604/KS-RA-13-015.EN.PDF/055ad62c-347b-4315-9faa-0a1ebcb1313e>

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Juha Espo 029 551 3463

Johanna Pakarinen 029-5513313

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

ymparistotilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Jätetilasto - Yhdyskuntajätteet 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3339 (pdf)